

## 34/1988. (V. 6.) MT rendelet

### **a Magyar Népköztársaság<sup>1</sup> Kormánya és Kanada Kormánya között az atomenergia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló, 1987. november 27-én aláírt egyezmény 'kihirdetéséről**

*(Az egyezmény jóváhagyásáról szóló jegyzékváltás 1988. január 12-én megtörtént.)*

**1. §** A Kormány a Magyar Népköztársaság<sup>2</sup> Kormánya és Kanada Kormánya között az atomenergia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló egyezményt e rendelettel kihirdeti.

**2. §** A szerződés magyar nyelvű szövege a következő:

#### EGYEZMÉNY

a Magyar Népköztársaság<sup>3</sup> Kormánya és Kanada Kormánya között az atomenergia békés célokra való felhasználása terén folytatandó együttműködésről

A Magyar Népköztársaság Kormánya és Kanada Kormánya, a továbbiakban mindketten mint szerződő felek;

Attól az ÓHAJTÓL vezéreltetve, hogy erősítsék a szerződő felek közötti eddigi baráti kapcsolatokat;

SZEM ELŐTT TARTVA az atomenergia békés célú felhasználása terén folytatandó hatékony együttműködés előnyeit;

ELISMERVE, hogy mind a Magyar Népköztársaság mind Kanada, mint az 1968. július 1-jén Londonban, Moszkvában és Washingtonban létrejött, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés (Non-Proliferation Treaty, a továbbiakban NPT) atomfegyverekkel nem rendelkező részes államai kötelezték magukat, hogy nem gyártanak, vagy egyéb módon nem szereznek be atomfegyvereket, illetve egyéb nukleáris robbanó szerkezeteket, továbbá hogy mindkét szerződő fél egyezményt kötött a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel az NPT-vel kapcsolatos biztosítékok alkalmazására;

HANGSÚLYOZVA továbbá, hogy az NPT részes államai kötelezték magukat az atomenergia békés célú felhasználására szolgáló nukleáris anyagok, berendezések, valamint tudományos és technológiai információk lehelő legszélesebb cseréjének előmozdítására, és egyben jogosultak az abban való részvételre; továbbá, hogy az NPT azon részes államai akiknek módjukban áll együttműködéssel hozzájárulhatnak az atomenergia békés célú alkalmazásának továbbfejlesztéséhez;

Azon SZÁNDÉKTÓL vezetve, hogy az említett célok érdekében együttműködjenek,

MEGEGYEZTEK a következőkben:

#### I.CIKK

Az Egyezmény szempontjából:

a/ "az Ügynökség biztosítéki rendszere" jelenti azt a biztosítéki rendszert, amely a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség INFCIRS 66 Rev.2.sz. okmányában van rögzítve, valamint a fenti okmányhoz készült bármely későbbi módosításban található;

b/ a "megfelelő kormányhatóság" jelenti, a Magyar Népköztársaság esetében az Országos Atomenergia Bizottságot, Kanada esetében pedig az Atomenergia Ellenőrző Tanácsot;

c/ "berendezés" jelenti az Egyezmény B/mellékletében felsorolt berendezések bármelyikét;

d/ az "anyag" jelenti az Egyezményhez tartozó C/mellékletben felsorolt anyagok bármelyikét;

e/ "nukleáris anyag" jelent bármilyen alapanyagot, vagy bármilyen különleges hasadó anyagot, amelynek meghatározását az Egyezmény D/ mellékleteként csatolt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Alapokmányának XX. cikke tartalmazza. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Kormányzó Tanácsának az Ügynökség alapokmánya XX. cikke értelmében hozott bármilyen meghatározása, amely az "alapanyagnak" vagy "különleges hasadó anyagnak" tekintendő anyagok jegyzékét módosítja, csak akkor tekintendő az Egyezmény értelmében érvényesnek, ha az Egyezmény szerződő felei írásban értesítették egymást arról, hogy az említett módosítást elfogadják;

f/ a "személyek" alatt értendők: egyének, cégek, társaságok, vállalatok, társulások, egyesülések és egyéb magán, vagy kormányzati egységek, valamint az előbb felsoroltak képviselői; továbbá

g/ a "technológia" jelenti azokat a műszaki adatokat, amelyeket a szolgáltató szerződő fél, az átvevő szerződő félnek való átadás előtt és az átvevő szerződő féllel folytatott konzultáció után, olyanoknak minősített, hogy azok kimerítik az atomsorompó elveit és fontosak a berendezések tervezése, gyártása, üzemeltetése vagy karbantartása szempontjából, ill. a nukleáris anyag, vagy anyag feldolgozása szempontjából, és

i/ amelyek kiterjedhetnek, de nem korlátozódnak műszaki rajzokra, fénykép negatívokra és másolatokra, feljegyzésekre és rögzítésekre, méretezési adatokra, valamint műszaki és üzemviteli utasításokra:

de

(ii) nem foglalnak magukban a nyilvánosság számára hozzáférhető adatokat.

## II.CIKK

Az Egyezmény értelmében tervbe vett együttműködés az atomenergia békés célú felhasználására, fejlesztésére és alkalmazására vonatkozik, és magában foglalhatja többek között:

a/ az adatszolgáltatást, amely magába foglalja az alábbiakkal kapcsolatos technológiát:

(i) kutatás és fejlesztés,

(ii) egészségvédelem, nukleáris biztonság, balesetelhárítás és környezetvédelem,

(iii) berendezés (ideértve a tervek, rajzok és specifikációk szolgáltatását).

(iv) nukleáris anyag, anyag és berendezés használata (ideértve a gyártási eljárásokat és specifikációkat), valamint

(v) szabadalmi és egyéb tulajdonságok átruházása;

b/ nukleáris anyag, anyag és berendezés szállítása;

c/ kutatás-fejlesztési, tervezési és az atomenergia alkalmazására vonatkozó feladatok megvalósítása olyan területen, mint pl. mezőgazdaság, ipar, orvostudomány és villamosenergia-termelés;

d/ ipari együttműködés személyek között a Magyar Népköztársaságban és Kanadában;

e/ műszaki képzés, és ehhez kapcsolódva, berendezésekhez való hozzájutás és azok használata, valamint;

f/ műszaki segítség és szolgáltatások nyújtása, ideértve szakemberek és szakértők cseréjét.

### III. CIKK

(1) A szerződő feleknek ösztönözni és könnyíteni kell az illetékességük alá tartozó személyek közötti együttműködést olyan kérdésekben, amelyeket az Egyezmény hatálya alá tartoznak.

(2) Az Egyezmény feltételeitől függően bármelyik szerződő fél illetékessége alá tartozó személyek átadhatnak a másik szerződő fél illetékessége alá tartozó személyeknek, illetve az ilyen személyektől átvehetnek nukleáris anyagot, anyagot, berendezést és technológiát kereskedelmi, vagy más olyan feltételek mellett, amelyekben az érdekelt személyek megegyeznek.

(3) Az Egyezmény feltételeitől függően bármelyik szerződő fél illetékessége alá tartozó személyek lehetővé tehetik a másik szerződő fél illetékessége alá tartozó személyek számára a műszaki képzést az atomenergia békés célú alkalmazásában kereskedelmi, vagy más olyan feltételek mellett, amelyekben az érdekelt személyek megegyeznek.

(4) Vonatkozó törvényeiknek és jogi rendelkezéseiknek megfelelően a szerződő felek arra törekednek, hogy megkönnyítsék az Egyezmény szerinti tevékenységekkel kapcsolatban a szakértők, technikusok és szakemberek cseréjét.

(5) Vonatkozó törvényeikkel és jogi rendelkezéseikkel összhangban a szerződő feleknek minden helyén való óvintézkedést meg kell tenniük, hogy megőrizték a tájékoztatás bizalmas jellegét, ideértve az olyan kereskedelmi és ipartitkokat, amelyek bármelyik szerződő fél illetékessége alá tartozó személyek között átadásra kerültek.

(6) A szerződő felek indokolt esetben és kölcsönösen elfogadott feltételektől függően együttműködhetnek az atomenergia-termelést érintő biztonsági és jogi szabályozási kérdésekben, ideértve

a/ az információ cserét, valamint

b/ a műszaki együttműködést és képzést.

(7) Az Egyezmény rendelkezéseit egyik szerződő fél sem használhatja fel kereskedelmi előny szerzése céljából, vagy abból a célból, hogy a másik szerződő fél kereskedelmi kapcsolataiba beavatkozzék.

#### IV.CIKK

(1) Az A/ mellékletbe felvett nukleáris anyagot, anyagot, berendezést és technológiát az Egyezmény hatálya alá tartozónak kell tekinteni, kivéve, ha a szerződő felek másképp állapodnak meg.

(2) A jelen cikk (1) pontjában foglalt tételeken kívüli egyéb tételek tekintetében az Egyezményt akkor kell hatályosnak tekinteni, ha a szerződő felek írásban ilyen értelemben megállapostak.

(3) A jelen cikk rendelkezéseinek megvalósítására mindkét szerződő fél megfelelő kormányhatósága jelentési és egyéb adminisztratív eljárási rendet fog létehozni.

#### V.CIKK

Az Egyezmény előírásainak megfelelő nukleáris anyagot, anyagot, berendezést vagy technológiát az Egyezményt aláíró egyik fél joghatósága alól egy harmadik félnek csak a másik fél előzetes írásban rögzített beleegyezése esetén szabad átadni. E rendelkezés megvalósításának könnyítésére a szerződő felek megállapodást köthetnek.

#### VI. CIKK

Az Egyezmény alá tartozó nukleáris anyagot U-235 izotópban húsz (20)%-ra, vagy nagyobb mértékben dúsítani, illetve újrafeldolgozni csak akkor szabad, ha erre nézve a szerződő felek a dúsítás vagy újrafeldolgozás előtt kölcsönösen írásban megegyeztek. E megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy az eredő plutónium, vagy húsz (20)%-ra, vagy nagyobb mértékben dúsított urán milyen feltételek mellett tárolható és használható. A jelen rendelkezés megvalósításának elősegítése céljából a szerződő felek megállapodást hozhatnak létre.

#### VII.CIKK

(1) Az Egyezmény alá tartozó nukleáris anyagot, anyagot, berendezéseket és technológiát nem szabad atomfegyverek vagy egyéb nukleáris robbanó szerkezetek gyártására, vagy más módon való megszerzésére használni. Az atomenergia békés célra történő felhasználása, fejlesztése vagy alkalmazása nem foglalhatja magában nukleáris szerkezetek fejlesztését, gyártását, megszerzését vagy robbantását.

(2) A nukleáris anyag tekintetében a jelen cikk (1) pontjában foglalt kötelezettségeket ellenőrizni kell az egyes szerződő felek és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség között az NPT-vel kapcsolatban a biztosítékokra vonatkozóan kötött szerződéseknek megfelelően. Ha azonban, bármely okból vagy bármely időpontban, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség nem alkalmaz ilyen biztosítókat az egyik szerződő fél területén, akkor ennek a szerződő félnek haladéktalanul megállapodást kell kötnie a másik szerződő féllel olyan biztosítékok, vagy olyan biztosítéki rendszer létrehozása céljából, amely összhangban van az Ügynökség biztosítéki rendszerének elveivel és eljárásaival és lehetővé teszi a biztosítékok alkalmazását az Egyezmény alá tartozó összes tételre nézve.

#### VIII.CIKK

(1) A nukleáris anyagra nézve az Egyezmény hatályos marad mindaddig:

a/ amíg meghatározást nem nyert, hogy az tovább már vagy nem használható, vagy gyakorlatilag már nem nyerhető vissza feldolgozás céljára olyan alakban, amelyben az felhasználható bármely olyan nukleáris tevékenységre, amelyet az Egyezmény VII. cikkében említett biztosítékok szempontjából határoznak meg. Mindkét szerződő félnek el kell fogadnia azt a meghatározást, amelyet a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ad a biztosítékok megszüntetésére vonatkozó azon rendelkezésekkel összhangban, amelyeket az Ügynökség által aláírt vonatkozó biztosítéki egyezmény tartalmaz;

b/ amíg azt az átvevő szerződő fél fennhatósága alól át nem adták az Egyezmény V. cikkében foglalt rendelkezésekkel összhangban; vagy

c/ amíg erről a szerződő felek másképpen nem döntöttek.

(2) Az anyagra és berendezésre nézve az Egyezmény hatályos marad mindaddig:

a/ amíg azokat az átvevő szerződő fél fennhatósága alól át nem adták az Egyezmény V. cikkében foglalt rendelkezésekkel összhangban; vagy

b/ amíg erről a szerződő felek másképpen nem döntöttek.

(3) A technológiára nézve az Egyezmény hatályos marad mindaddig, amíg erről a szerződő felek másképpen nem döntöttek.

## IX.CIKK

(1) Az Egyezmény hatálya alá rendelt nukleáris anyag fizikai védelme biztosítására mindegyik szerződő fél kötelessége, hogy az időnként feltételezhető fenyegetésnek megfelelően minden szükséges intézkedést tegyen, és legalább az Egyezmény E/ mellékletében rögzített fizikai védelmi szinteket alkalmazza.

(2) Bármelyik szerződő fél kérésére a szerződő felek kötelesek konzultálni az Egyezmény hatálya alá rendelt nukleáris anyag, anyag, berendezés és technológia fizikai védelmével kapcsolatos kérdésekről, ezek között a nemzetközi szállítás idején szükséges fizikai védelem kérdéseiről.

## X.CIKK

(1) Az Egyezményből származó kötelezettségek hathatós teljesítése céljából bármelyik szerződő fél kérésére, bármelyik időpontban, a szerződő felek konzultálni kötelesek. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a szerződő felek kérésére meghívható ezekre a konzultációkra.

(2) Az Egyezmény eredményes megvalósításának elősegítése céljából a megfelelő kormányhatóságok kötelesek adminisztratív intézkedéseket tenni, és bármelyikük kérésére kötelesek évente, vagy bármely más időpontban konzultálni. Ilyen konzultációk megvalósulhatnak levélváltás formájában.

(3) Felkérésre mindkét szerződő fél köteles tájékoztatni a másik szerződő felet azon legutóbbi jelentés megállapításairól, amelyet a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a szerződő fél területén folytatott ellenőrző munkájáról készített az Egyezmény hatálya alá tartozó nukleáris anyaggal kapcsolatban.

## XI.CIKK

(1) A felek között az Egyezmény értelmezéséből vagy alkalmazásából származó bármilyen vitát lehetőleg tárgyalások útján kell rendezni.

(2) Ha a vitát nem lehet ily módon rendezni, azt bármelyik fél kérésére választottbíróság elé kell terjeszteni.

(3) A választottbíróság összetétele a következő: a felek kineveznek egy-egy bírót, és ez a két bíró olyan elnököt választ, aki egy harmadik állam állampolgára. Mindkét fél választottbíróját a választottbírói eljárás megindítására vonatkozó indítvány benyújtását követő hatvan (60) napon belül kell kinevezni, az elnököt pedig a második választottbíró kinevezését követő hatvan (60) napon belül kell megválasztani.

(4) Ha az egyik fél nem nevezte ki választott bíróját és a meghatározott időn belül nem is intézkedett ez iránt, a másik szerződő fél felkérheti az Egyesült Nemzetek főtitkárát, hogy jelöljön ki egy választottbíró. Ha a két választottbíró nem tud a meghatározott időn belül egy harmadik bírót megválasztani, bármelyik fél felkérheti az Egyesült Nemzetek főtitkárát, hogy jelölje ki a harmadik bírót.

(5) A választottbíróság a döntések meghozatalánál a Szerződések jogáról szóló 1969. május 23-i Bécsi Egyezmény 31. és 32. szakaszának figyelembevételével jár el.

(6) Ha a felek másként nem rendelkeznek, a választottbíróság maga határozza meg eljárásrendjét.

(7) A döntéshozatalhoz a választottbíróság tagjainak többsége szükséges, és minden döntést többségi szavazat alapján kell meghozni. A döntés végleges és kötelező a felekre nézve.

(8) Mindkét szerződő fél viseli az általa kijelölt bíró és saját képviselőjének költségeit. Az elnök költségeit, valamint az egyéb költségeket a szerződő felek egyenlő arányában viselik.

## XII.CIKK

(1) Az Egyezmény hatályba lépése érdekében a szerződő felek jegyzékben értesítik egymást arról, hogy eleget tettek vonatkozó alkotmányos és jogi követelményeiknek. Az Egyezmény a jegyzékváltás, ill., ha az nem ugyanazon a napon történ, akkor a későbbi értesítés napján lép hatályba.

(2) Az Egyezmény a szerződő felek írásbeli egyetértése alapján bármikor módosítható. Az Egyezmény bármilyen módosítása a jelen cikk (1) pontjában foglalt rendelkezések szerint lép hatályba.

(3) Az Egyezmény harminc (30) évig marad hatályban. Ha az említett időtartam lejártá előtt legalább hat (6) hónappal egyik szerződő fél sem értesíti a másik szerződő felet az Egyezmény felmondására irányuló szándékáról, az Egyezmény hatálya további tíz-tíz (10–10) évvel meghosszabbodik, kivéve, ha legalább hat (6) hónappal bármelyik ilyen további időtartam lejártá előtt valamelyik szerződő fél értesíti a másik szerződő felet az Egyezmény felmondására irányuló szándékáról.

(4) Az Egyezmény felbontása ellenére az Egyezmény III. cikk (5) pontjában és a IV., V., VI., VII., VIII., IX., X. és XI. cikkben foglalt kötelezettségek mindaddig érvényben maradnak, amíg a szerződő felek másképp nem egyeztek meg.

A FENTIEK HITELEŰL az alulírottak saját kormányaiktól e célra kapott meghatalmazással kézjegyükkel látták el az Egyezményt.

Kelt Budapesten, 1987. év november hó 27. napján, két példányban, magyar és angol, francia nyelven, mindhárom nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

(Aláírások)

#### A) MELLÉKLET

*Az Egyezmény hatályába tartozó nukleáris anyag, anyag, berendezés és technológia*

(i) Nukleáris anyag, anyag, berendezés és technológia, amely a szerződő felek között közvetlenül vagy harmadik országokon keresztül kerül átadásra;

(ii) Anyag és nukleáris anyag, amelynek termelése vagy feldolgozása az Egyezmény hatályába tartozó bármely berendezés alapján vagy felhasználásával történik;

(iii) Nukleáris anyag, amelynek termelése vagy feldolgozása az Egyezmény hatályába tartozó bármely nukleáris anyag vagy anyag alapján vagy felhasználásával történt.

(iv) Berendezés, amelyet az átvevő szerződő fél vagy az átadó szerződő fél az átvevő szerződő féllel folytatott konzultáció után, olyannak minősített, mint amelynek a kialakítása, gyártása vagy üzemeltetése a fent említett technológia alapján vagy annak alkalmazásával történt, illetve olyan műszaki adatok alapján, amelyeket a fent említett berendezésről nyertek.

A fentiek általános érvényének korlátozása nélkül az a berendezés, amely megfelel az alábbiakban felsorolt mindhárom feltételnek:

a) azonos típusú az (i) pont alatt említett berendezéssel [azaz kialakítása, gyártása vagy üzemi folyamata lényegében azonos, vagy hasonló fizikai vagy kémiai folyamatokon alapul, mint amiben a szerződő felek az (i) pont alatt említett berendezés átadása előtt írásban megegyeztek];

b) az átvevő szerződő fél vagy az átadó szerződő fél, az átvevő szerződő féllel folytatott konzultáció után, ilyennek minősítette; végül

c) első üzemeltetése az átvevő szerződő fél illetékessége alá tartozó telepítési helyen az a) alpontban említett berendezés első üzemeltetésének időpontjától számított 20 éven belül megkezdődik.

#### B) MELLÉKLET

*Berendezés*

(1) Atomreaktorok, melyeket úgy lehet működtetni, hogy tartós, ellenőrzött önfenntartó hasadási láncreakció jöjjön létre, kivéve a zéró teljesítményű reaktorokat, amely utóbbiakat úgy definiálnak, mint reaktorokat, amelyeknél a plutónium terv szerinti maximális keletkezési rátája nem lépi túl az évi 100 grammot.

Az "atomreaktor" lényegében magában foglalja a reaktor tartályon belüli vagy közvetlenül ahhoz tartozó tételeket, azt a berendezést, amely az aktív zónában a teljesítményszintet szabályozza, továbbá azokat a komponenseket, amelyek tartalmazzák az aktív zóna primer hűtőközegét, vagy azzal közvetlen érintkezésbe kerülnek, vagy azt szabályozzák.

Nem szándékolt azoknak a reaktoroknak a kizárása, amelyek ésszerű módosítással alkalmasak lehetnek évi 100 grammnál jóval több plutónium termelésére. A jelentős teljesítményszinten tartós működésre tervezett reaktorok, tekintet nélkül azok plutónium termelő kapacitására, nem tekinthetők "zérus energiájú reaktorok"-nak.

(2) Reaktorok nyomástartó edénye: fémtartály, teljes egységként vagy előregyártott főalkatrészként, amely sajátosan arra lett tervezve vagy készítve, hogy befogadja egy, a fenti (1) pontnak megfelelő atomreaktor aktív zónáját és a primerkörüli hűtőközeg üzemi nyomására méretezett.

A reaktor nyomástartó edényének fedele a nyomástartó edény előregyártott főalkatrésze.

(3) Reaktor belső komponensei: az aktív zóna és a tartály egyéb belső komponenseinek tartó oszlopai és lemezei, szabályozó rúd vezetőcsövek, termikus védelmek, terelőlapok, zóna tartórács alaplemezek, diffúziós lemezek stb.

(4) Reaktor üzemanyag betöltő és kirakó gépek: manipulációs berendezés, amelyet arra terveztek vagy készítettek, hogy a fenti (1) pontban megjelölt atomreaktorba üzemanyagot rakjon be vagy abból ki, és amely vagy a reaktor üzeme közben is működőképes vagy olyan szintű pozicionálást és illesztést biztosít, ami lehetővé teszi összetett üzemanyag berakási műveletek végrehajtását a reaktor üzemen kívüli állapotában, pl. amikor az üzemanyag közvetlenül nem látható vagy nem könnyen hozzáférhető.

(5) Reaktor szabályozó rudak: a fenti (1) pont szerinti atomreaktor reakció sebességének szabályozására tervezett vagy készített rudak.

Ez a tétel, a neutron elnyelő részen kívül, magában foglalja az ehhez szükséges támasztó vagy függesztő szerkezeteket, ha ezek szállítása külön történik.

(6) Reaktorok nyomásálló csöve: cső, amelyet arra terveztek, hogy a fenti (1) pont szerinti atomreaktorban 50 atmoszféránál magasabb üzemi nyomáson magába foglalja a fűtőelemeket és a primer hűtőközeget.

(7) Cirkónium cső: cirkónium fém vagy ötvözetek cső vagy csőkötegek formájában, évi 500 kg-nál nagyobb mennyiségben, amelyet arra terveztek vagy készítettek, hogy a fenti (1) pont szerinti atomreaktorban kerüljenek felhasználásra és amelyben a hafnium és cirkónium súlyaránya kisebb, mint 1:500.

(8) Primerkörüli hűtőközegszivattyú: a fenti (1) pont szerinti atomreaktor primer hűtőanyagának keringetésére tervezett vagy készített szivattyú.

(9) Besugárzott fűtőelemek újrafeldolgozására szolgáló üzem és sajátosan erre a célra tervezett, illetve előállított berendezés:

A "besugárzott fűtőelemek újrafeldolgozására szolgáló üzem" magában foglalja azokat a berendezéseket és komponenseket, amelyek közvetlenül érintkeznek a besugárzott fűtőanyaggal és a nukleáris anyag és hasadási termék feldolgozásának fő folyamataival és ezeket közvetlenül

szabályozzák. A technológia jelenlegi állása szerint csak két berendezés tétel tekinthető olyannak, amely a "sajátosan erre a célra tervezett és előállított berendezés" fogalma alá esik. Ez a két tétel a következő:

a) besugárzott fűtőanyagelemeket daraboló gépek: távműködtetésű berendezés, amely különlegesen van kialakítva vagy készítve a fentiekben meghatározott újrafeldolgozó üzemben való használatra azzal a céllal, hogy a besugárzott fűtőanyag elemeket, kötegeket vagy rudakat vágja, darabolja vagy nyírja; és

b) kritikusság szempontjából biztos tartályok (pl. kis átmérőjű, gyűrűs vagy lapos tartályok), amelyeket külön az előbbieken meghatározott újrafeldolgozó üzemben való használatra terveztek vagy gyártottak, a besugárzott nukleáris fűtőanyag oldásának céljára, és amelyek alkalmasak arra, hogy a forró és erős korróziós hatású folyadéknak ellenálljanak, és távműködtetéssel tölthetők és kezelhetők.

(10) Fűtőelemek gyártását szolgáló üzem:

A "fűtőelemek gyártását szolgáló üzem" magában foglalja azt a berendezést;

a) amely üzemszerűen közvetlenül érintkezik a nukleáris anyaggal, vagy közvetlenül részt vesz annak feldolgozásában vagy termelési folyamatának szabályozásában, vagy

b) amely a nukleáris anyagot a burkolatba zárja, és

c) az előbb említett műveletekhez szükséges összes tételt, továbbá az előbb említett műveletek bármelyikéhez és egyéb olyan fűtőanyag gyártási műveletekhez szükséges egyedi tételleket, mint pl. a burkolat vagy a lezárás hermetikusságának ellenőrzése és a lezárt fűtőanyag utókezelése.

(11) Az analitikai műszereken kívüli egyéb berendezés, amelyet külön az urán izotópok szétválasztására terveztek vagy gyártottak:

"Az analitikai műszereken kívüli egyéb berendezés, amelyet külön az urán izotópok szétválasztására terveztek vagy gyártottak" fogalma magában foglalja a szétválasztási folyamatra tervezett vagy gyártott berendezés minden főbb alkotóelemét. Ezek az alkotóelemek magukban foglalják a következőket:

– gáz diffúziós membránok,

– gáz diffúziós tartályok,

– gáz centrifugák, UF6 korróziójának ellenálló anyagból,

– fúvókás szétválasztó egységek,

– örvénylésees szétválasztó egységek,

– UF6 korróziójának ellenálló teljesítményű axiális vagy centrifugális kompresszorok,

– az ilyen kompresszorokhoz szükséges speciális kompresszor tömítések

(12) Nehésvíz termelő üzemek

A "nehésvíz termelő üzem" fogalma magában foglalja a deutérium vagy vegyületei dúsítása céljából különlegesen kialakított üzemet és berendezést, valamint az üzem üzemeltetéséhez nélkülözhetetlen tételek bármily jelentős hányadát.

(13) Bármely főbb alkotóelemet vagy az előbbi (1)–(12) pontok szerinti tételek alkotóelemét.

### C) MELLÉKLET

#### *Reaktorok nem nukleáris anyagai*

(1) Deutérium és nehézvíz: Deutérium és bármilyen deutériumvegyület, amelyben a deutérium-hidrogén arány 1:5000-nél magasabb, a B) melléklet (1) pontja szerinti atomreaktorban való felhasználásra, ha a deutérium atomok mennyisége nagyobb 200 kg-nál bármely 12 hónap tartamú időszakon belül.

(2) Nukleáris tisztaságú grafit: Grafit, amelynek tisztasági foka jobb 5 ppm bór egyenértéknél, és fajsúlya nagyobb 1,50 g cm<sup>3</sup>-nél, ha a mennyiség nagyobb 30 tonnánál tetszőleges 12 hónap tartamú időszakon belül.

### D) MELLÉKLET

#### *A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség alapokmányának XX. cikke*

#### *Meghatározások*

#### *Az alapokmány alkalmazásában*

(1) A "speciális hasadó anyag" kifejezés jelentése plutónium–239; urán–233; a 235 vagy 233 izotópokban dúsított urán; bármely anyag, amely az előzőek közül egyet vagy többet tartalmaz; továbbá olyan egyéb hasadó anyag, amelyet a Kormányzó Tanács időről időre meghatároz, de a "speciális hasadó anyag" fogalma nem foglalja magában az alapüzemanyagot.

(2) A "235 vagy 233 izotópokban dúsított urán" fogalmán értendő olyan urán, amely a 235 vagy 233 izotópokat vagy mindkettőt olyan mennyiségben tartalmazza, hogy ezen izotópok összegének mennyiségi aránya a 238-as izotópokhoz nagyobb, mint a 235-ös izotóp aránya a természetben előforduló 238-as izotóphoz.

(3) Az "alapüzemanyag" jelenti a természetben előforduló izotópkeveréket tartalmazó uránt; a 235-ös izotópban soványított uránt; tóriumot; az előbb említettek bármelyikét fém, ötvözet, kémiai vegyület vagy koncentrátum alakjában; bármely más anyagot, amely az előbb említettek közül egyet vagy többet olyan koncentrációban tartalmaz, amelyet időről időre a Kormányzó Tanács meghatároz; továbbá egyéb olyan anyagokat, amelyeket a Kormányzó Tanács időről időre meghatároz.

### E) MELLÉKLET

#### *A fizikai védelem megegyezési szintjei*

A megfelelő kormányhatóságok részéről a mellékelt táblázaton felsorolt anyagok felhasználása, tárolása és szállítása tekintetében biztosítandó fizikai védelem megegyezési szintjeibe minimumként az alábbi védelmi jellemzőket kell felvenni:

### III. CSOPORT

Felhasználás és tárolás olyan területen belül, amely csak ellenőrzés után közelíthető meg.

Szállítás különleges óvintézkedések között, amelyek magukban foglalják a feladó, a címzett és a fuvarozó előzetes megegyezéseit, valamint nemzetközi szállítás esetében, az államok közti előzetes megállapodást, amelyben rögzítik a szállításért való felelősség átszállásának idejét, helyét és rendjét.

### II. CSOPORT

Felhasználás és tárolás olyan védett területen belül, amely csak ellenőrzés után közelíthető meg, azaz olyan területen belül, amely örök vagy elektronikus készülékek által állandó felügyelet alatt van, amelyet korlátozott számú belépési hellyel ellátott fizikai akadály vesz körül, vagy bármely más terület, amely ezzel egyenértékű fizikai védelmi szinttel rendelkezik.

Szállítás különleges óvintézkedések mellett, amelyek magukban foglalják a feladó, a címzett és a fuvarozó előzetes megegyezéseit, valamint nemzetközi szállítás esetében, az államok közti előzetes megállapodást, amelyben rögzítik a szállításért való felelősség átszállásának idejét, helyét és rendjét.

### I. CSOPORT

Az e csoportba tartozó anyagokat engedély nélküli felhasználás ellen az alábbi nagy megbízhatóságú rendszerekkel kell védeni:

Felhasználás és tárolás fokozott védettségű területen belül, azaz az előbbi II. csoportra előírt védett területen belül, amelyet csak olyan személyek közelíthetnek meg, akiknek megbízhatóságát előzetesen megállapítják, s amely terület felügyeletét olyan őrség biztosítja, amely állandó kapcsolatban áll megfelelő biztonsági erőkkel. Különleges intézkedéseket kell tenni bármilyen támadásnak, jogtalan bejutásnak vagy az anyag jogosulatlan eltávolításának felfedezésére és megelőzésére.

Szállítás a II. és III. csoportra a fentiek szerint előírt különleges óvintézkedések mellett, de kísérők állandó felügyelete alatt és olyan körülmények között, amelyek szoros kapcsolatot biztosítanak a megfelelő biztonsági erőkkel.

### TÁBLÁZAT: NUKLEÁRIS ANYAG KATEGÓRIÁI

| Anyag            | Alakja                                                                  | I. Kategória   | II. Kategória                      | III. Kategória          |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------------|-------------------------|
| 1. Plutónium (a) | Besugárzatlan (b)                                                       | 2 kg vagy több | 500 g és 2 kg között               | 500 g vagy kevesebb (c) |
| 2. Urán-235      | Besugárzatlan: (b)                                                      |                |                                    |                         |
|                  | 20% 235 U-ra vagy nagyobb mértékben dúsított urán                       | 5 kg vagy több | 1 kg és 5 kg között                | 1 kg vagy kevesebb (c)  |
|                  | 10% 235 U-ra, se 20% 235 U-nál kisebb mértékben dúsított urán           |                | 10 kg vagy több                    | 10 kg alatt (c)         |
|                  | a természetes fölé, de 10% 235 U-nál kisebb mértékben dúsított urán (d) |                |                                    | 10 kg vagy több         |
| 3. Urán-233      | Besugárzatlan (b)                                                       | 2 kg vagy több | 500 g és 2 kg között               | 500 g vagy kevesebb (c) |
| 4. Besugárzott   |                                                                         |                | Soványított vagy természetes urán, |                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |                                                                                        |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------|--|
| üzemanyag                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  | tórium vagy kevésbé dúsított<br>üzemanyag (10%-nál alacsonyabb<br>hasadó tartalom) (e) |  |
| <p>(a) Minden plutónium, a 80% plutónium–238 izotóp-koncentrációt meghaladó kivételével.</p> <p>(b) Reaktorban nem besugárzott vagy reaktorban besugárzott, de árnyékolás nélkül egy méterről mérve 100 rad óránál alacsonyabb sugárzási szinttel anyagok.</p> <p>(c) A radiológiai szempontból jelentős mennyiségnél kevesebbet kivételnek kell tekinteni.</p> <p>(d) A természetes uránt, soványított uránt és tóriumot, valamint a 10%-nál kisebb mértékben dúsított urán mennyiségeket, amelyek nem tartoznak a III-as csoportba, a szokásos körületekintő eljárás szerint kell védeni.</p> <p>(e) Egyéb üzemanyagok, amelyek eredeti hasadóanyag-tartalmukból kifolyólag az I. vagy II. csoportba tartoznak, eggyel alacsonyabb csoportba sorolhatók, ha sugárzási szintjük egy méter távolságból árnyékolás nélkül mérve besugárzás után meghaladja a 100 rad/órát.</p> |  |                                                                                        |  |

**3. § (1)** E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1988. január 12-től kezdődően kell alkalmazni.

(2)<sup>4</sup> A rendelet végrehajtásáról az energiapolitikáért felelős miniszter és az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója gondoskodik.

---

<sup>1</sup> Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése szerint Magyar Népköztársaságon Magyar Köztársaságot kell érteni.

<sup>2</sup> Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése szerint Magyar Népköztársaságon Magyar Köztársaságot kell érteni.

<sup>3</sup> Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése szerint Magyar Népköztársaságon Magyar Köztársaságot kell érteni.

<sup>4</sup> A 3. § (2) bekezdése a 87/1997. (V. 28.) Korm. rendelet 22. § (2) bekezdés d) pontja, a 221/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 113. §-a szerint módosított szöveg.